

Syvende Møde.

Fredagen den 16de Oktober 1885 Kl. 1.

Sekretæren (A. Sørensen) oplæste Protokollen for forrige Møde; denne blev derefter underskreven.

Formanden (Berg): Den eneste Sag paa Dagsordenen er:

Første Behandling af Forslag til Finantslov for Finantsaaaret fra 1ste April 1886 til 31te Marts 1887.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 1 ff.)

Holstein: Skjøndt Indholdet af det foreliggende Forslag er væsentlig forskjelligt fra de Finantslovsforslag, der have ligget for her i Thinget i de senere Aar, er Interessen ved denne Behandling dog ikke i første Rinde knyttet til Indholdet; thi der er et andet Spørgsmaal, der krænger sig frem i Forgrunden, og det er Spørgsmaalet om, hvorvidt det er muligt for Thinget, efter den Maade, hvorpaa Regjeringen har stillet sig til dette Things grundlovmæssige Ret, overhovedet at forhandle Forslaget. For at bevare dette Spørgsmaal maa vi gjøre os klar først Things Ret og dernæst Regjeringens Stilling dertil. Hovedbestemmelsen for vor hele Forsatningsstilstand her i Landet findes i Grundlovens § 2, i de Ord: „Den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening“. Det er i denne Bestemmelse, den store Indskrænkning i Kongemagten, der gik for sig i 1849, har fundet sit Udtryk, og det er den, der bærer alle Grundlovens øvrige Bestemmelser. Men forret at være paa det Reue med, hvad der skal forstås ved disse Ord i Grundlovens § 2, maa vi ikke blot gjøre os det klart, hvad der ligger i selve Ordene, men navnlig hæfte Opmærksomheden paa, hvilke Grændser Grund-

loven her givet den lovgivende Magt, eller med andre Ord, hvad Grundloven har draget ind under den lovgivende Magts Omraade; thi det er ganske klart, at vor Grundlov indenfor den lovgivende Magts Omraade har lagt en hel Del Ting, Tilføielser, der ikke ifølge deres Natur ere Lovgivningens Sag. Hvad der i Følge Traditionerne eller i Følge Sagens Natur vedrører Retsforhold, Individernes Retsforhold, Borgernes Retsforhold dels indbyrdes, dels til Staten, det er Forhold, som bør være, og som ogsaa hos os ere Gjenstand for Lovgivning. Men den lovgivende Magts Besøielse gaar efter Grundloven betydelig videre, thi foruden disse Ting, der i Følge Traditionen ligger indenfor Lovgivningsmagtens Sfære, har Grundloven lagt hele Finantsforvaltningen ind under den lovgivende Magt. Det er det, der findes udtrykt i Grundlovens §§ 48 og 49, idet der i § 48 staar, at saa snart Rigsdagen er sat, „fremlægges Forslag til Finantsloven for det følgende Finantsaar, indeholdende Overslag over Statens Indtægter og Udgifter,“ og i den følgende § 49: „Sagen Udgifter maa afholdes, som ikke have Hjemmel i Finantsloven eller i en Tillægsbevillingslov.“ Det Nye, der derigjennem blev indført i vor Forsatning, var ikke det, at vi fik Budgetter, ordentlige offentlige etaarige Budgetter — thi det var Noget, vi havde allerede i Forveien, siden 1841 havde vi etaarige Budgetter — det Nye, der derigjennem blev laaet fast, var, at Budgetterne skulde være i Lovform, at hele vor Statshusholdning blev inddragen under den lovgivende Magts Omraade, og Meningen med dette Nye er aldeles haandgribelig og klar, at Intet, der forindfatter Udgifter eller medfører Opkrævning af Indtægter eller Indtægters Anvendelse o. s. v., kan foregaa uden Rigsdagens Sa. Det er Betydningen af, at det er inddraget under den lovgivende Magts Omraade, og det fremgaar aldeles klart, naar vi se paa den Konsekvents og den Strenghed, hvormed Sætningen er gennemført paa hele Statshusholdningen og hele Finantsvæsenets Forvaltning. Ikke blot er det, som jeg nu har oplæst af Grundlovens § 49, blevet fastsat og siden bevaret i den reviderede Grundlov af 1866, men det er stadig blevet fastholdt, hver enkelt Gang der har været